

Енн із Зелених Дахів (скорочено)

Люсі Мод Монтгомері

*Люсі-Мод Монтгомері
ЕНН ІЗ ЗЕЛЕНИХ ДАХІВ*

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Розділ 1

ПАНІ РЕЙЧЕЛ ЛІНД ДИВУЄТЬСЯ

Пані Рейчел Лінд жила саме там, де шлях на Ейвонлі занурювався до видолінку. Перетинав той шлях струмочок, котрий брав початок у лісі, що оточував дворище старого Катберта. Пані Рейчел любила сидіти при вікні і за всім спостерігати, бо любила пхати носа у чужі справи. При цьому вона встигала бути вправною господинею. Ейвонлі стояло на трикутному півострівці, а кожен, хто прямував до селища чи виїздив з нього, потрапляв під погляд пані Рейчел.

Був початок літа. Чоловік пані Рейчел, Томас Лінд, сіяв ріпу за клунею. Вчора пані Рейчел чула, що Метью Катберт побіля Зелених Дахів теж буде сіяти ріпу. А сьогодні вона дуже здивувалася, бо побачила крізь вікно, що Метью Катберт кудись поїхав. Ба більше – на ньому був святковий одяг. Пані Рейчел пішла Зелені Дахи, щоб розпитати в Маріллі, його сестри, що це все означає.

До великого будинку Катбертів від Долини Лінд було зо чверть милі дорогою, та потім належало ще здолати довгеньку стежину. Дім був схований у лісовій гушавині. Обабіч рядком вишикувалася решта ейвонлійських садиб.

Пані Рейчел увійшла на заднє подвір'я Метью й Маріллі, а потім опинилася в кухні. Всюди було дуже чисто. Марілла Катберт сиділа зі спицями в руках, а стіл за її спиною було вже накрито до вечері. Марілла й Метью жили самі, але стіл було накрито на трьох.

Марілла була висока, худа й кощава; у її темному волоссі світилися сиві пасма. Нагадувала вона жінку з тих, що мало бачили в житті, та могли похвалитися суворим і чистим сумлінням. Пані Рейчел дізналася, що Метью поїхав до Брайт Рівер по хлопчика, якого вони вирішили взяти з сиротинця в Новій Шотландії. Ця новина приголомшила пані Рейчел. Вона вважала цю затію дурною, бо не знати, яку дитину дадуть. Марілла призналася, що і їй було лячно, але Метью затявся, ну то вона й погодилася. Пані Рейчел попрощалася і пішла з цією новиною до Роберта Белла і його сім'ї.

Розділ 2

МЕТЬЮ КАТБЕРТ ДИВУЄТЬСЯ

Метью Катберт мав уже 60 років, але побоювався жінок – усіх, окрім Марілли та пані Рейчел. Жінки здавалися йому істотами таємничими й незбагненими; іноді його охоплювало неприємне відчуття, буцім вони нишком глузують з нього. Він був чоловіком незграбним, і вигляд мав доволі чудернацький – з довгим сивим волоссям та пишною каштановою бородою.

Прибувши у Брайт Рівер, Метью рушив на станцію. На довгій майже безлюдній платформі не було нікого, крім дівчинки. Чоловік перестрів начальника станції і спитав, чи скоро прибуде вечірній поїзд. Начальник станції сказав, що поїзд уже був: один пасажир і чекає на пана Метью. Це – маленька дівчинка. Метью здивувався, адже мав приїхати хлопчик, та начальник розповів, що пані Спенсер (знайома Катбертів) передала під його опіку дівчинку, сказавши, що Катберти беруть її на виховання із сиротинцю.

Горопашний Метью мусив іти до дівчинки і розпитувати її, чого це вона виявилася не хлопцем. Дівчинка на вигляд мала 11 років, була в дуже тісній, короткій, напівшерстяній сукенці. На голові в неї був вилинялий капелюшок, з-під якого вздовж по спині збігали дві товстелезні сліпучо-руді коси. Личко мала худеньке й бліде, рясно всіяне ластовинням, із широким ротом і великими очима, які видавалися то зеленими, то сірими. Дівчинка мала гостре чітке підборіддя, гарні, чітко окреслені губи, опукле високе чоло і була худенькою. Вона першою заговорила до Метью. Він ніяк не міг сказати цій дитині, що сталося непорозуміння, і вирішив: хай це зробить Марілла. Тож вони сіли у бричку і поїхали.

Майже цілу дорогу дівчинка говорила, а Метью мовчав. Він дізнався, що вона провела в сиротинці чотири місяці, що для неї це було найгірше місце, що їй було соромно їхати сьогодні у цій старій бридкій сукні. Та дівчинка була радою, що живе, адже світ для неї дуже цікавий. Метью, на свій превеликий подив, почувався дуже добре у її компанії. Хоч його повільний розум ледь устигав за жвавим польотом її думки, йому "ця балачка начеб і подобалася". Дівчинка вже знала, що її нова домівка називається Зелені Дахи, що там довкола багато дерев. У всьому дівчинка знаходила причину для радощів, а засмучувало її лише одне – руде волосся. Вона навіть уявляла, що має волосся чорне й блискуче, ніби воронове крило.

Коли вони їхали Алеєю (кавалок дороги, обабіч якої росли велетенські гіллясті яблуні), над головою було немовби довжелезне шатро, зіткане з білосніжного запашного цвіту. Ця краса геть ошелешила дівчинку, вона сказала, що це місце має називатися не Алеєю, а Білим Шляхом Зачудування. Коли ж вони минули ставок, дівчинка назвала його Озером Осяйних Вод.

Коли споночіло, дівчинка прибула у свій новий дім.

Розділ 3

МАРІЛЛА КАТБЕРТ ДИВУЄТЬСЯ

Щойно Метью прочинив двері, Марілла підхопилася з місця. Та зауваживши дівчинку з довгими рудими косами й допитливими сяючими очима, у тісній потворній сукні, уклала вражена. Вона говорила, що мав приїхати хлопець. Упродовж цієї

розмови дівчинка не зронила ані словечка, тільки очі її перебігали із брата на сестру, а життєрадісне личко дедалі смутнішало. Аж раптом вона скрикнула, що нікому не потрібна, і заридала.

Марілла та Метью обмінялися боязкими поглядами. Вони гадки не мали, що казати чи робити. У них ніколи не було власних сімей чи дітей. Врешті-решт Марілла спробувала, як могла, утішити дівчинку. Коли дівчинку запитали, як її звати, вона попросила кликати її Корделією, бо власне ім'я їй не подобається. Справжнє ім'я було Енн Ширлі. Марілла зауважила дівчинці, що Енн – дуже просте, хороше й благопристойне ім'я. Не варто його соромитися.

Дівчинка розповіла, що пані Спенсер дуже чітко казала, що Катбертам потрібна дівчинка років одинадцяти. Крім Енн, пані Спенсер взяла для себе ще Лілі Джонс, якій лише п'ять років.

За вечерею Енн нічого не їла і говорила, що вона в безодні розпуки і не могла б проковтнути навіть шоколадної цукерки, хоч їла її лиш раз у житті.

Марілла ніяк не могла вирішити, де покласти Енн. Для такого бажаного й довгоочікуваного хлопця вона приготувала диванчик на кухні. Втім, класти туди дівчинку їй здавалося недоречним, хоч там було охайно й чисто. Про те, щоб віддати цьому бездомному створінню гостьову кімнату, не могло бути й мови. Лишалася хіба кімнатка на піддашші східної частини будинку. Марілла провела Енн туди.

Коли Марілла пішла, Енн сумовито роззирнулася довкола. Всюди було чисто, але наче холодно. Плачучи, вона поспіхом скинула із себе одяг, вбрала тісну нічну сорочку й пірнула в ліжко. Коли Марілла зайшла по свічку, то лише вбога одежина, безладно розкидана долі, і ледь порушена постіль нагадували про те, що в кімнаті є ще хтось. Жінка позбирала одяг Енн, склала його на стільці і, прихопивши свічку, підійшла до ліжка. Коли вона сказала "Добраніч", дівчинка відповіла, що це буде найгірша ніч у її житті, а ніяка не добра.

На кухні Марілла сказала братові, що доведеться їхати до пані Спенсер, бо дівчинку треба відправити назад до сиротинцю. Метью просив сестру залишити Енн тут, бо вона дуже цікава дівчинка. Він пропонував Маріллі, що найме собі в поміч хлопчину-француза, а дівчинка допомагатиме у будинку. Марілла не погоджувалась з братом. А тим часом у кімнатці на піддашші самотня дитина, якій так бракувало в житті любові й друзів, плакала, аж поки заснула.

Розділ 4

РАНОК У ЗЕЛЕНИХ ДАХАХ

Зранку Енн мала гарний настрій. Вона відчинила вікно і була зачарована красою навколо. Це прекрасне місце дуже їй сподобалося, вона не хотіла їхати звідси. Своєю радістю вона хотіла поділитися з Маріллою, яка саме прийшла кликати на сніданок.

Енн вочевидь уміла діяти швидко, якщо в тому була потреба, адже за десять хвилин уже спустилася – охайно вбрана, умита, із заплетеними косами. Дівчинка була голодна і говорила, що світ здається їй сьогодні не такою жахнучою пусткою, як учора ввечері. Марілла зауважила, щоб дівчинка багато не говорила, та коли Енн замовкла, усіх

гнітила тиша.

Метью прагнув залишити Енн, Марілла відчувала, що йому цього хотітиметься й далі. Така вже була в нього вдача: коли він чогось прагнув, то мовчки, проте навдивовижу вперто стояв на своєму. Коли сніданок було закінчено, Енн зголосилася помити посуд. Марілла вирішила по обіді поїхати з Енн у Вайт Сендз до пані Спенсер. Енн вправно виконала роботу в будинку, а коли їй сказали піти погратися у дворі, заплакала. Вона пояснила, що все одно тут не житиме, то навіщо завдавати собі жалю, дивлячись тут на все таке гарне.

Коли настав час, Метью запряг конячину до брички, і Марілла з Енн вирушили. На прощання він сказав сестрі, що сьогодні приходив малий Джеррі Бут із Крика, щоб найнятися на літо. Марілла не відповіла, але сердито хльоснула бідолашну кобилку віжками і поїхала.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розділ 5

ІСТОРІЯ ЕНН

В дорозі Марілла попросила дівчинку розповісти про себе, але не фантазії, а що сталося насправді. Енн розповіла, що у березні їй виповнилося 11 років. Вона народилася в Новій Шотландії, у Болінброку. Тата звали Волтер Ширлі, він був учителем у школі. Маму звали Берта Ширлі, і вона теж була вчителькою. Жили вони дуже бідно в малесенькому будиночку в Болінброку. Там і народилася Енн. Коли дівчинці було заледве три місяці, від гарячки померла мама, а через чотири дні – тато. Пані Томас забрала Енн до себе. Чоловік цієї пані був п'яниця. Згодом вони переїхали в Мерісвілл, і Енн жила в них до восьми років. Помагала їм глядіти чотирьох дітей. Та якось пан Томас упав під поїзд і загинув, і його мати сказала, що забере пані Томас із дітьми до себе жити, але тільки без Енн. Тож дівчинку забрала до себе пані Геммонд, бо вона бачила, як Енн добре дає собі раду з дітьми. Пані Геммонд з чоловіком мали восьмеро дітей. У неї тричі знаходилися двійнята. Енн мусила весь час тягати дітей на руках і страшенно від цього втомлювалася. Отак вона понад два роки прожила в пані Геммонд, а тоді пан Геммонд помер і пані Геммонд покинула господарство. Роздала всіх дітей родичам і подалася до Америки. А Енн мусила поїхати до сиротинцю в Гоуптоні, бо ніхто більше не хотів її брати. Чотири місяці Енн прожила там, а тоді з'явилася пані Спенсер.

Не зважаючи на свої поневіряння, Енн вміла добре читати. коли Марілла запитала, чи пані Томас і пані Геммонд були ласкаві до Енн, дівчинка почервоніла і зніяковіла, а потім сказала, що ті жінки хотіли бути ласкавими й добрими, але мали забагато клопотів. Більше Марілла ні про що не розпитувала. У серці її ворухнувся жаль до цієї дитини. Шкода, що доведеться відправити її назад. А що, як пристати на братове незбагненне бажання?

Розділ 6

МАРІЛЛА ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ

Пані Спенсер жила неподалік від Вайтсендзької затоки у великому будинку. Вона зустріла гостей і дізналася, що Метью і Марілла хотіли хлопчика. Жінки зрозуміли, що сталося непорозуміння через Ненсі, яка переказувала прохання Катбертів пані Спенсер. Марілла запитала, чи можна відіслати дівчинку знову до сиротинцю. Пані Спенсер відповіла, що це не обов'язково, бо вчора заходила пані Блуett і попросила узяти їй дівчинку в поміч. Сім'я в пані Блуett велика, а когось підшукати важко. Маріллі випала така чудова нагода позбутися небажаної сироти, а вона, проте, відчувала, що зовсім цього не хоче. Вона кілька разів бачила пані Блуett – низеньку жіночку з лихим кощавим обличчям – і багато про неї чула. Її називали "грозою всіх домашніх". Від самої думки про те, щоб віддати Енн у її розпорядження, Маріллу мучили докори сумління.

А тут і сама пані Блуett прийшла в гості до пані Спенсер. Енн мовчки сиділа і дивилася на пані Блуett, мов заворожена. Невже її справді віддадуть цій жінці з кістлявим обличчям і лютими очима? Коли Блуett уже погодилася взяти дівчинку і сказала, що її найменша дитина страшенно вередує, а вона вже змучилася його глядіти, Марілла глянула на Енн – і серце її защеміло. Віддати лагідну, вразливу дитину такій жінці! Ні, вона не може взяти на себе цю відповідальність. Тоді Марілла сказала, що приїхала тільки дізнатися, як саме сталася помилка, а Енн забирає додому. Доки Марілла говорила, обличчя Енн мовби сонце осявало.

Повернувшись у Зелені Дахи, Марілла з братом пішла до корівника доїти корів, а вже там коротко переповіла історію дівчинки й результати своєї розмови з пані Спенсер. Жінка сказала, що ніколи не виховувала дітей, надто дівчат, тож мороки їй з Енн вочевидь не бракуватиме. Але вона робитиме все, що зможе. Соромливе обличчя Метью засіяло від щастя.

Розділ 7

ЕНН МОЛИТЬСЯ

Того вечора, відводячи дівчинку нагору, Марілла суворо зауважила, щоб Енн охайно складала одяг на стільці.

Марілла здивувалася й жажнулася водночас, коли дізналася, що Енн не молиться перед сном. Дівчинка знала про Бога, бо вчилася у недільній школі в сиротинці, вивчила весь катехізис, але не молилася. Марілла постановила собі негайно взятися за релігійне виховання дівчинки. Вона сказала дівчинці укласти і помолитися. Енн не знала, що саме треба казати. Марілла розгубилася. Вона хотіла навчити Енн відомої дитячої молитви "Тихий вечір настає", та цей віршик, призначений для дітлахів у білих льолях, зовсім не годився для цієї веснянкуватої чарівниці, дівчинки, що виросла байдужою до Господньої любові, позаяк ніколи не знала її у вигляді любові людської. Тож Марілла звеліла просто подякувати Господові за всі Його благословення й смиренно попросити про те, чого хоче. Енн попросила у Бога, щоб її залишили в Зелених Дахах (Марілла ще не сказала дівчинці, що залишає її) і щоб вона була гарною, коли виросте.

У кухні Марілла розповіла Метью, що Енн ніколи в житті не молилася. Тому завтра треба відправити її до пастора й дістати їй молитовник. А потім треба пошити для Енн пристойне плаття, щоб вона ходила до недільної школи.

Розділ 8

ВИХОВАННЯ ЕНН РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ

Марілла аж до пообіддя наступного дня не казала Енн, що лишить її в Зелених Дахах. Зранку, загадавши дівчинці різної хатньої роботи, пильно за нею стежила, а вже до полудня переконалася, що Енн тямуща, вправна, слухняна й беручка до праці. Дорікнути їй можна було хіба за схильність поринати в мрії, кинувши всі справи на півдорозі, і забувати про них, аж доки на землю її вертала якась халепа чи суворе зауваження. Після обіду Марілла сказала Енн, що вона залишається тут і ходитиме з вересня до школи.

Цього дня Енн вивчила "Отче наш", хоч це було важко, бо часто відволікалася на свої чудернацькі думки і фантазії.

Дівчинка мріяла знайти собі сердечну подругу в Ейвонлі, і Марілла розповіла, що по сусідству живе Діана Баррі, дуже хороша дівчинка, яка зараз гостює у тітки в Кармоді.

А ще того ж дня Енн вирішила в мільйон разів краще бути Енн із Зелених Дахів, аніж Енн нізвідки.

Розділ 9

ПАНІ РЕЙЧЕЛ ЛІНД СТРАШЕННО ОБУРЮЄТЬСЯ

Цілих два тижні прожила Енн у Зелених Дахах, і ось нарешті пані Рейчел Лінд завітала, щоб як слід її роздивитися. Вона могла прийти і раніше, але мала тяжкий грип. Щойно лікар дозволив їй виходити з дому, вона заквапилася в Зелені Дахи.

Пані Рейчел знову говорила, що Катберти взяли на себе велику відповідальність. Марілла гукнула Енн, що саме гралася в саду. Енн прибігла відразу ж і розгублено спинилася на порозі. "Ну, вибрали тебе точно не за вроду, — впевнено прокоментувала її з'яву пані Рейчел Лінд. — Вона така худюща й бридка, Марілло. Підійди до мене, дитино, дай-но я розгляну тебе до пуття. Боже правий, скільки ластовиння? А коси! Руді, наче морква!" Енн підійшла і сказала пані Рейчел, що ненавидить її, ще й ногами затупала. "Вам би сподобалося, якби хтось сказав, що ви товста, незграбна й не маєте ані крихти уяви?", — питала Енн.

Марілла звеліла Енн йти у свою кімнату, дівчинка розридалася і пішла. Пані Рейчел почула від Марілли, що була надто жорстока з дівчинкою. Коли гостя пішла, Марілла напружено розмірковувала, що ж їй робити. Цей випадок нагадав їй, як ще зовсім маленькою вона почула, як одна з її тіток сказала іншій, звісно ж, про неї: "Так шкода цього створіння, з постави невдатне, і страшне ж яке".

Марілла піднялася до Енн і наказала піти і вибачитися перед пані Рейчел. Енн відповіла, що ніколи цього не зробить. Жінка сказала, що в такому випадку Енн не вийде з кімнати, поки не погодиться. Та насправді Марілла сердилася і на себе, адже щоразу, коли згадувала ошелешене лице пані Рейчел, вуста її розпливалися в усмішці, і

хтозна-звідки бралось ганебне бажання зареготати.

Розділ 10

ЕНН ПРОСИТЬ ПРОБАЧЕННЯ

Того вечора Марілла нічого не сказала Метью, та коли вранці Енн уперто не бажала підкоритися, довелося пояснити братові її відсутність за сніданком. Метью вважав, що Енн зробила добре: збила пиху з Рейчел Лінд, цієї надокучливої старої пліткарки.

Сніданок, обід і вечеря минули в тиші: Енн залишалася непохитна. Марілла носила їжу нагору, а дівчинка майже не їла.

Згодом, коли Марілла подалася на дальнє пасовище по корів, Метью піднявся нагору. Він хотів їй дещо сказати, і то негайно, доки Марілла не повернулася додому. чоловік попросив дівчинку попросити пробачення, бо Марілла дуже вперта. Енн погодилася зробити це заради нього. Метью лише попросив нічого не казати сестрі, бо це ж вона займається вихованням, а не він.

Марілла, повернувшись додому, була приємно здивована, почувши, що Енн кається. Коли жінка подоїла корів, вони з Енн рушили до пані Рейчел. Дорогою Енн раділа й сяяла, аж доки вони постали перед пані Лінд, що сиділа із в'язанням при кухоннім вікні. Тут уся радість безслідно зникла. Енн зненацька впала на коліна перед враженою пані Рейчел і благально простягла до неї руки. Енн говорила, що їй дуже прикро, що вона дуже невихована й невдячна, і заслуговує на кару й довічне вигнання з кола шанованих людей. Вихована дівчинка не повинна була так дратуватися, адже пані Рейчел сказала правду. І Енн теж сказала правду, але не повинна була так робити... Дівчинка говорила щиро. Марілла раптом нажахано усвідомила, що ця юдоль приниження дає дівчинці насолоду, що вона тішиться всієї повноти свого гріхопадіння. Та простодушна пані Лінд, яка була не вельми прониклива, цього не зауважила, тож вона пробачила Енн. Пані Рейчел дозволила їй піти в свій сад і нарвати нарцисів.

Повертаючись додому, Марілла знову хотіла сміятись. Раптом Енн притулилася до Марілли і взяла її за руку. Дівчинка призналася, що дуже щаслива, а Маріллу сповнили відчуття материнства, якого їй не довелося спізнати.

Розділ 11

ВРАЖЕННЯ ЕНН ВІД НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Марілла сама пошила для Енн три нові сукні. Вони були дуже простенькі і не вразили дівчинку. Енн мріяла хоч одну з пишними рукавами, та жінка сказала, що не має зайвої тканини. Пан Белл надіслав Енн підручник на цю чверть недільної школи, і дівчинка мала йти туди завтра в одній з нових суконь.

Наступного ранку передчуття мігрені не дозволило Маріллі повести Енн до недільної школи. Дівчинка вдягла просту сукню та капелюшок і пішла до пані Лінд, щоб разом йти до церкви. Вдома в пані Лінд з'ясувалося, що поважна добродійка вже пішла. Нітрохи цим не знічена, Енн продовжила свій шлях до церкви сама. Дорогою вона нарвала квітів і прикрасила свій капелюшок. У такому вигляді вона з'явилася на церковному подвір'ї і дуже здивувала дівчат у святкових сукнях. Ейвонлійські дівчата

вже чули різні дивні історії про Енн: пані Лінд розповідала, яка жахлива в неї вдача, а Джеррі Бут, наймит із Зелених Дахів, казав, що вона постійно розмовляє сама із собою чи з деревами й квітами, як божевільна. Тож поглядаючи в її бік, дівчата перешіптувалися. Ніхто не звернувся до неї із дружньою розмовою ні на подвір'ї, ні згодом, коли, проспівавши гімн і проказавши молитву разом з усіма, Енн увійшла до класу панни Роджерсон.

Енн, завдяки Маріллі та її науці, відповідала на уроці жваво, втім, хтозна, чи багато вона розуміла як із питань, так і з відповідей. Панна Роджерсон їй не сподобалася; крім того, Енн почувалася дуже нещасною: у всіх інших дівчат у класі рукави були з буфами.

Вдома Енн розповіла Маріллі, що у недільній школі їй не сподобалося. Також їй не сподобалося, що пан Белл проказував страх яку довгу молитву. Дівчинка пам'ятала, що текст для проповіді був з Об'явлення святого Івана Богослова, третя глава, вірш другий і третій, але текст теж був довгий, тож вона мало не вмерла від нудьги, але на щастя, сиділа біля вікна і розглядала краєвид.

Сердешна Марілла розуміла, що за цю розповідь Енн треба суворо насварити, проте їй заважав той беззаперечний факт, що більшість суджень, які висловила дівчинка, особливо щодо пастора, проповіді й молитви, були її власними думками, яких вона вже багато років не наважувалася нікому звірити.

Розділ 12

ВРОЧИСТА КЛЯТВА Й ОБІЦЯНКА

Аж наступної п'ятниці Марілла дізналася про вінок із квітів на капелюшку і насварила дівчинку. Енн виправдовувалася, що багато дівчат носять штучні квіти на капелюшках. Дівчинка заплакала, але Марілла повідомила їй, що повернулася додому Діана Баррі, і Енн відразу зраділа.

Пізніше вони з Маріллою пішли до Баррі. Енн трохи боялася, бо чула, що пані Баррі виховує дітей дуже суворо. Та знайомство пройшло добре. Діана була гарненька дівчинка: чорні очі й коси вона успадкувала від матері, а рожеві щічки й веселий вираз обличчя – від батька. Пані Баррі наказала дівчаткам піти у сад погратися. Вона вважала, що дочці треба гуляти, бо вона надто багато читає.

Енн і Діана стояли в саду і боязко розглядали одна одну. Потім Енн спитала Діану, чи може вона полюбити її. Діана щиро відповіла, що так. Вона раділа, що поблизу живе Енн, бо тут більше немає інших дівчаток, а її сестричка ще маленька. Дівчатка урочисто присягнулися, що довіку будуть сердечними подругами.

Коли Марілла з Енн верталися додому, Діана проводжала їх аж до кладки через струмок. Дівчата йшли обійнявшись. Біля струмка вони розпрощалися, пообіцявши одна одній зустрітися наступного пообіддя й не розлучатися аж до вечора.

Енн звірилася Маріллі, що зараз відчувається найщасливішою дівчинкою на Острові Принца Едварда. Вдома Енн чекало ще одне щастя: Метью купив їй шоколадних цукерок. Енн сказала, що половину віддасть Діані, і Марілла дуже зраділа, що дівчинка росте не жадібною. Жінці здавалося, що Енн живе тут уже давно, вона не уявляла собі дому без неї.

Розділ 13

РАДОЩІ ОЧІКУВАННЯ

Надворі був уже серпень. Енн раділа, бо недільна школа організовувала пікнік біля Озера Осяйних Вод. Пані Белл, дружина директора, і пані Лінд мали приготувати морозиво, якого Енн ще жодного разу не їла. Марілла дозволила Енн піти на пікнік і пообіцяла приготувати їй кошик з їжею. На radoщах дівчинка поцілувала свою опікунку.

Також Енн багато розповідала жінці про Діану. Дівчатка по той бік струмка зробили собі будиночок для ігор і назвали його Господою Бездіяльності. Там вони тримали різні речі і гралися.

У неділю дорогою із церкви Енн зізналася Маріллі: коли пастор з кафедри зробив оголошення щодо пікніка, вона аж затерпла від хвилювання. Марілла порадила не переживати так бурно. Того дня, як і завжди, Марілла вчепила до церкви аметистову брошку, яку успадкувала від матері, якій подарував брошку дядько-моряк. Була вона старомодна, овальна, викладена по краях прегарними аметистами. Уперше побачивши брошку, Енн була в захваті.

Розділ 14

ЕНН ВИЗНАЄ СЕБЕ ВИННОЮ

Увечері в понеділок, за день до пікніка, Марілла вийшла зі своєї кімнати стурбована, бо брошка зникла. Вона спитала про брошку Енн, і дівчинка призналася, що бачила її сьогодні, коли Марілла ходила на збори Спільноти милосердя. Дівчинка неохоче зізналася, що почепила брошку собі на груди, просто щоб поглянути, чи гарно буде, а потім поставила назад на комод. Дівчинка переконувала, що поставила на місце, та брошки не було. Марілла ще раз усе ретельно оглянула: не тільки на комоді, а й в усіх інших місцях, де могла би бути аметистова брошка. Та її ніде не було. Жінка вважала, що винна Енн, тому відправила її до кімнати і наказала не виходити, поки не зізнається.

Наступного ранку Марілла все розповіла братові. Метью був спантеличений: не міг отак враз розчаруватися в Енн, хоч і мусив визнати, що обставини свідчать проти неї. Енн уперто наполягала, що брошки нікуди не виносила. Було видно, що дівчинка допіру плакала, і Маріллі раптом стало їй жаль, та це почуття вона рішучо притлумила. Енн питала, чи тепер Марілла відпустить її на пікнік, який має бути уже завтра. Жінка відповіла, що спершу треба зізнатися.

У день пікніка Енн сказала, що готова зізнатися. Вона розповіла, що вирішила взяти брошку в Господу Бездіяльності й погратися, наче вона леді Корделія Фітцджеральд. Та коли переходила міст понад Озером Осяйних Вод, витягла брошку, щоб знову нею помилуватися, а тоді перекинулася через поруччя, і брошка впала у воду.

Марілла відчула, як до серця їй підкотила хвиля пекучого гніву. Вона заборонила дівчинці йти на пікнік – це і було покаранням. Енн заридала, бо вона так хотіла спробувати морозива...

Ранок був понурий. Марілла несамовито працювала. Коли обід був готовий, Марілла підійшла до сходів і гукнула Енн. Дівчинка відповіла, що не хоче їсти. Метью сказав сестрі, що покарання надто суворе. Пізніше Марілла вирішила заштопати свою шаль і раптом знайшла брошку. І з брошкою в руці Марілла рушила в кімнатку нагорі. Енн тим часом виплакалася й смутна сиділа при вікні. Марілла попросила пояснити, і дівчинка сказала, що "зізналася", бо їй хотілося піти на пікнік. Марілла розсміялася і наказала збиратися на пікнік. Дівчинка ще мала встигнути. Після пікніка Енн ще довго ділилася неповторними враженнями.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розділ 15

БУРЯ В ШКІЛЬНІЙ СКЛЯНЦІ ВОДИ

Енн і Діана ходили разом до школи. Дорога туди була справді гарна. Енн гадала, що ці прогулянки туди й назад з Діаною навіть в уяві не можна зробити приємнішими. Що могло бути романтичніше, ніж іти Стежиною Закоханих повз Купіль Верболозу Долиною Фіалок та Березовим Шляхом (такі назви придумали дівчатка). Щоранку Енн виходила з дому сама й чимчикувала до струмка, де вже чекала Діана, і вже вдвох дівчата простували далі.

Першого вересня Марілла відвела Енн до школи не без остраху в серці. Енн була такою дивною дівчинкою. Як вона порозуміється з іншими дітьми? І, Боже милий, чи вдасться їй тримати язика за зубами на уроках? А проте все сталося краще, ніж гадалося Маріллі. Того вечора Енн повернулася додому весела. Тільки про вчителя Енн була невисокої думки, бо він весь час залицявся до Пріссі Ендрюс, якій було 16 років, вона готувалася наступного року складати вступний іспит до Королівської вчительської семінарії.

Було це три тижні тому, і відтоді все йшло гладенько. І ось настав цей свіжий вересневий ранок. Енн і Діана, двійко найщасливіших ейвонлійських дівчаток, безтурботно чимчикували Березовим Шляхом. Цього ранку Діана повідомила Енн, що сьогодні в школі буде Гілберт Блайт, який усе літо гостював у Нью-Брансвіку, у своїх кузенів, і оце щойно в суботу ввечері повернувся. Він страх який вродливий, Енн. І з дівчат просто жахливо збиткується. Гілберт, як і Енн, вивчав четвертий розділ підручника (решта дітей вивчали п'ятий), бо його батько хворів чотири роки тому, їздив лікуватися до Альберти, і Гілберт був там із ним.

У класі Гілберт Блайт сидів через прохід від Енн. Він підморгнув їй, а її це розлютило. Та найголовніше сталося аж по обідній перерві.

Пан Філіпс на задній лаві пояснював Пріссі Ендрюс завдання з алгебри. Решта учнів бавилися, як хотіли. Гілберт Блайт хотів, щоб Енн звернула на нього увагу, тому смикнув її руду косу і пронизливо зашепотів: "Морква! Морква!" Енн заплакала, а потім... розбила об його голову грифельну дошку, яка розламалася навпіл. Ейвонлійські школярі обожнювали ефектні сцени. Ця ж була найефектніша з усіх, що їм доводилося

бачити. Пан Філіпс (Гілберт сказав, що сам винен), вирішив покарати дівчинку. Він наказав Енн ставати біля дошки і стояти до кінця занять, та ще й написав над її головою на дошці: "У нашої Енні Ширлі жаклива вдача. Наша Енні Ширлі мусить навчитися приборкувати свій гнів". Так і простояла Енн під тим написом аж до вечора, не плачучи й не опускаючи голови. Гнів досі вирував у її душі. Енн вирішила ніколи більше не дивитися на Гілберта Блайта і не розмовляти з ним. По закінченні уроків Гілберт просив пробачення, та Енн не звертала уваги, хоч Діана потім розповідала, що хлопець ніколи не просив пробачення в інших дівчат, а це було би для них честю.

За однією бідою прийшла інша. Часто в обідню перерву ейвонлійські школярі збирали живицю у хвойному лісі пана Белла – на пагорбі поза великим пасовищем, звідки добре було видно дім Ебена Райта, де обідав учитель. Щойно помітивши, як пан Філіпс рушає назад, учні кидали все й прожогом летіли до школи. Інколи діти запізнювалися, бо відстань, яку вони мусили здолати, була втричі довша за вчителеву стежку. От і цього разу вони запізнилися, та вчитель чомусь покарав тільки Енн, почадивши до Гілберта Блайта. У класі, де вчилися хлопці і дівчата різного віку, дівчатка завжди сиділи з дівчатками, а хлопці з хлопцями. Безмежною образою для Енн було і те, що з десятка учнів, на яких була однакова провина, покарали тільки її. Дівчинка усім еством тремтіла від сорому, гніву та приниження.

Енн голови не підводила, а Гілберт так захоплено розв'язував рівняння із дробами, що здавалося, наче його цілком поглинули вони й тільки вони. Вибравши мить, коли на них ніхто не дивився, Гілберт витяг зі своєї парти маленького рожевого льодяника у формі серця, на якому золотими літерами було написано: "Ти мов цукерочка" й підсунув його під лікоть Енн. Тоді Енн підвелася, обережно, самими пучками взяла льодяника, кинула його на підлогу й розтоптала підбором. А потім сіла, як і раніше, не обдарувавши Гілберта навіть поглядом.

Після уроків Енн пройшла до своєї парти, демонстративно витягла все, що там лежало і охайно склала на потрощеній грифельній дошці. Діана поцікавилася, навіщо вона забирає все додому. Енн відповіла, що більше не ходитиме до школи.

Марілла почула вдома заяву Енн про школу і вирішила порадитися з Рейчел, адже та виростила десятьох дітей. Коли Марілла прийшла до подруги, та вже знала цю новину. Пані Рейчел вважала, що попервах треба дозволити Енн лишитися вдома, бо пан Філіпс не мав рації. А коли дівчинка вгамується, то сама радо повернеться до школи через тиждень-два. Марілла пристала на її пораду й більше ні словом не змушувала Енн повертатися до школи. Дівчинка вчила всі уроки вдома, поралася в хаті, а вечорами гралася з Діаною.

Якось надвечір Марілла, повернувшись із саду, застала Енн у сльозах. Дівчинка плакала, бо Діана виросте і вийде заміж. Марілла зайшлася щирим і незвичним сміхом, а потім порадила не шукати приводів для хвилювань аж так далеко.

Розділ 16

ТРАГІЧНІ НАСЛІДКИ ЧАЮВАННЯ З ДІАНОЮ

Був жовтень, і Енн раділа барвам осені. Однієї суботи Марілла поїхала в Кармоді на

збори Спільноти милосердя, тож залишила Енн на Метью. Жінка дозволила Енн запросити на чай Діану і взяти вишневе варення, шмат фруктового пирога, коржиків, імбирного печива та ще пів пляшки малинової наливки.

Діана та Енн перед чаюванням гралися в саду, їли яблука й розмовляли про все на світі. У Діани для Енн було стільки свіжих новин зі школи! Але Енн нічого не хотіла чути про Гілберта Блайта. Вона підхопилася з місця й запропонувала пити чай і малинову наливку. Та як не заглядала Енн, на другій полиці в буфеті ніякої пляшки із наливкою не було, а Марілла казала шукати саме там. Дівчинка заходилася шукати й виявила, що пляшка стоїть аж нагорі, попід стінкою. Тож вона взяла її, поставила на тацю і разом зі склянкою подала на стіл.

Сама Енн не пила наливки, бо наїлася в саду яблук. А Діана налила собі повну склянку наливки і випила. Потім дівчинка випила ще дві склянки. Згодом Діані стало погано і вона вирішила йти додому. Дівчинка рушила дуже невпевнено. Енн відвела її аж до хвіртки, за якою починалася ферма Баррі.

Наступного дня була неділя, і зранку до вечора періщила злива, тож Енн нікуди не виходила із Зелених Дахів. По обіді в понеділок Марілла відправила її з дорученням до пані Лінд. Енн повернулася зі сльозами на очах, бо сьогодні пані Лінд ходила до пані Баррі, а пані Баррі була дуже люта, бо в суботу Енн споїла Діану. Марілла була приголомшена. Вона спитала Енн, що вони пили. Енн відповіла, що тільки малинову наливку. Марілла рушила до буфета в їдальні. Там на полиці стояла пляшка, в якій вона миттю впізнала власну трирічної витримки смородинівку, Тут-таки Марілла й пригадала, що пляшку з малиною наливкою вона віднесла в льох, а не поставила в буфет, як сказала про це Енн.

Марілла пояснила все Енн, але вважала, що пані Баррі треба б було покарати Діану за ненажерливість. Жінка вирішила поговорити з пані Баррі і виправдати Енн. Та в Марілли, на жаль, нічого не вийшло – мама Діани була суворою жінкою. Тоді до неї побігла Енн і почала просити пробачити її. Пані Баррі сказала, що Енн – погана товаришка для Діани і відправила її додому.

Розділ 17

НОВА МЕТА В ЖИТТІ

Наступного дня Енн визирнула надвір і побачила Діану, що таємниче кивала їй від Джерела Дріад. За мить вона вибігла з будинку й полетіла долиною вниз. Діана сказала, що її мама не змінила свою думку, тож подруги почали прощатися і признаватися, що пам'ятатимуть одна одну ціле життя. Енн навіть взяла на пам'ять кучерик Діани, бо мали з собою ножиці.

Наступного понеділка Енн вирішила повернутися до школи, бо тільки там могла бачитися з Діаною. У школі Енн зустріли з відкритими обіймами. Її уяви так бракувало в іграх, голосу – у співах, а драматичних здібностей – під час обідніх перерв, за книжками, що їх учні читали одне одному. Кожна з дівчаток передала Енн якийсь невеличкий подаруночок. Пан Філіпс посадовив Енн із взірцевою ученицею Мінні Ендрюс. Гілберт підсунув Енн велике запашне червонобоке яблуко, та дівчинка кинула

яблуко, мов розжарену вуглину й демонстративно витерла пальці носовичком. З Діаною Енн спілкувалася за допомогою таємних записок, бо вони вирішили коритися пані Баррі і вдавати, що не дружать навіть у школі.

Енн повернулася до школи, тож Марілла з песимізмом очікувала нових пригод. Але нічого страшного так і не сталося. Сидячи з Мінні Ендрюс, Енн почала краще вчитися. Її цілковито захопило навчання: дівчинка намагалася із жодного предмета не відставати від Гілберта Блайта. Доволі скоро змагання між ними стало явним, та хоч Гілберт повадився досить доброзичливо, то цього не можна було сказати про Енн, що явно керувалася ворожими почуттями.

Першого місяця Гілберт випередив Енн на три бали. Наступного – вона обійшла його на п'ять. Триумф її, проте, затьмарило сердечне Гілбертове привітання на очах у всієї школи. Їй було б набагато миліше й солодше, якби цей хлопчисько відчув пекучий біль поразки. Пан Філіпс, може, і не був добрим учителем, та Енн, з її незламною волею до навчання, було не уникнути успіхів. Наприкінці семестру її й Гілберта перевели у п'ятий клас.

Розділ 18

ЕНН ПРИХОДИТЬ НА ДОПОМОГУ

Якось у січні на Острів Принца Едварда приїхав прем'єр-міністр Канади. Мітинг відбувався в Шарлоттауні, і більшість ейвонлійців поїхали туди, за тридцять миль від своїх домівок. Поїхала і пані Рейчел Лінд з Маріллою. Енн залишилася з Метью і вивчала геометрію. Вона скаржилася Метью, що вивчає теорему напам'ять, а вчитель креслить на дошці й пише літери не такі, як у підручнику, і все летить шкереберть.

Ввечері на кухню Катбертів влетіла Діана Баррі, бліда й задихана, у похапцем намотаній на голову шалі. Вона просила Енн швидше йти з нею, бо у її молодшої сестрички Мінні-Мей круп, а тато з мамою поїхали в місто на мітинг. Метью мовчки схопив шапку й пальто і побіг запрягати бричку, щоб їхати по лікаря, хоч той також поїхав на мітинг.

Енн прихопила пляшечку з іпекакуаною – вона багато знала про дитячі хвороби, бо няньчила дітей. Дівчатка побігли обмерзлим полем до Діаніного будинку. Трирічна Мінні-Мей і справді була дуже хвора. Вона лежала на кухонному дивані, виснажена гарячкою, і хрипке дихання її було чути по всьому будинку. Енн узялася до діла швидко і вправно. Мінні-Мей пручалася й відмовлялася пити ліки, та даремно. Енн мусила глядіти аж три пари двійнят у пані Геммонд. Їй удалося влити іпекакуану в горлянку хворої і тоді, і згодом – ще не раз упродовж тієї нескінченної, тривожної ночі, коли дві дівчинки терпляче виходжували бідолашну Мінні.

О третій годині Метью привіз лікаря, по якого мусив їздити аж до Спенсервейла. Проте нагальної потреби в його допомозі вже не було. Невдовзі він усе описав панові й пані Баррі: Енн, безумовно, порятувала життя їхній доньці. І впоралася пречудово, як на свої літа, і не розгубилася.

Після тієї ночі Енн відіспалася, а коли прокинулася, Марілла уже мала для неї гарні новини: приходила пані Баррі просити в Енн пробачення. Марілла дозволила Енн

піти до Діани, бо дівчинка вночі застудилася й мусить сидіти вдома. Енн відразу вирушила до подруги.

Повернувшись ввечері, Енн розповіла Маріллі, що пані Баррі гарно прийняла її, пригощала, а вони з Діаною вирішили сидіти у школі за однією партою. А коли Енн вже йшла додому, пані Баррі казала, щоб вона приходила частіше.

Розділ 19

КОНЦЕРТ, КАТАСТРОФА Й КАЯТТЯ

Одного лютого ввечері Енн дізналася від Діани, що завтра в той день народження, а ще завтра ввечері в дискусійному клубі буде концерт, то приїдуть Діанині кузени з Ньюбриджа на великих санях. Діана й Енн теж мали їхати саними на концерт, і Енн мала запрошення заночувати після концерту в Діани. Та Марілла не хотіла дозволити Енн тинятися по концертах і ночувати бозна-де. Метью просив сестру відпустити дівчинку, але Марілла була несхитна.

Наступного дня Метью знову просив сестру, і вона нарешті згодилася. Того дня в школі Енн була надто щаслива, щоб зосередитися як слід на уроках. Гілберт Блайт переміг її в письмі й випередив в усному рахунку. Весь день вони з Діаною бурхливо обговорювали прийдешні розваги. Концерт мав стати великою подією. Вже кілька тижнів ейвонлійська молодь провадила репетиції, а особливо цікавилися концертом ті учні, що мали старших братів і сестер, котрим належало там виступати.

На концерт подруги їхали з Діаниними кузенами з Ньюбриджа; всі вместилися у великих санях, вистелених соломою, і закуталися в хутро. Єдиний номер програми, який не зацікавив Енн, це декламація Гілберта Блайта.

Додому вони приїхали об одинадцятій ввечері, дім уже спав. Подруги мали ночувати в гостьовій кімнаті, та коли побігли туди і стрибнувши, одночасно впали на ліжку. А тоді... щось... ворухнулося під ними, хтось застогнав, скрикнув і здушено промовив: "Боже милосердний!" Енн і Діана самі незчулися, як зіскочили на підлогу й вибігли з кімнати геть. Діана здогадалася, що у гостьовій була її стара тітка Джозефіна, яка приїхала в гості з Шарлоттауна. Енн і Діана лягли спати з Мінні-Мей.

Вранці панна Джозефіна Баррі до сніданку не вийшла. Після сніданку Енн побігла додому: отак і вийшло, що про подальший шквал у родині Баррі вона дізналася аж надвечір, коли Марілла вирядила її з дорученням до пані Лінд. Жінка розповіла Енн, що стара панна Баррі дуже розлючена, збирається їхати додому і не оплатить Діані уроки музики.

Енн відразу побігла просити пробачення у Джозефіни Баррі. Старій сподобалася дівчинка, тож вона вирішила залишитися і попросила, щоб Енн приходила до неї. Згодом вони стали щирими друзями.

Розділ 20

БАГАТА УЯВА ПРИЗВОДИТЬ ДО СУМНИХ НАСЛІДКІВ

І знову до Зелених Дахів прийшла весна. Учні ходили з вчителем збирати проліски й підсніжники, і пан Філіпс усі свої проліски подарував Пріссі Ендрюс. Гілберт теж дарував квіти Енн, та вона відмовилася.

Якось червневого вечора Енн сиділа при вікні у своїй кімнатці нагорі. Того дня була річниця, відколи Енн прибула у Зелені Дахи. Ввечері Марілла попросила дівчинку побігти до будинку Баррі і попросити викрійку Діаниного фартушка. Раптом жінка виявила, що Енн боїться йти: дівчинка понавигадувала собі разом з Діаною, що в лісі є привиди. Та Марілла була непохитна. Разом з дівчинкою, що вся тремтіла в передчутті зустрічі з жорстокими привидами, вона дійшла до струмка й веліла рушати – через кладку, а тоді просто в похмуре лігво. Цю прогулянку Енн запам'ятала довіку – так гірко довелося спокутувати наслідки своєї бурхливої уяви.

Розділ 21

НОВЕ СЛОВО В КУЛІНАРНОМУ МИСТЕЦТВІ

Останнього червневого дня пан Філіпс повідомив своїм учням, що йде зі школи. Коли він виступав з прощальною промовою, багато дівчаток плакали. Навіть всю дорогу зі школи додому вони продовжували плакати. Енн не могла довго сумувати, адже попереду було два місяці літніх канікул. Крім того, вона побачила з дівчатами нового пастора із дружиною, які прибули в Ейвонлі. Старий пан Бентлі, якому Енн закидала відсутність уяви, був пастором в Ейвонлі упродовж вісімнадцятих років. У лютому він склав повноваження й виїхав. Новий пастор і його дружина були славною молодого парою, у якої ще тривав медовий місяць. Ейвонлійці від самого початку сердечно їх прийняли. Енн також усім серцем зараз прихилилася до пані Аллан, у якій побачила ще одну рідну душу.

Дружина пастора вела уроки в недільній школі і дуже подобалася Енн. Якось Марілла запросила пастора і його дружину на чай. Два дні у Зелених Дахах тривало велике приготування. Енн аж нетямилася від радісного хвилювання. Дівчинка сама спекла листковий пиріг, і він дуже гарно вдався.

У середу прийшли гості і почалося частування. Та коли пані Аллан скуштувала шматочок пирога, який спекла Енн, то всі помітили, що щось не так. Марілла теж спробувала і сказала, що це справжня гидота. Виявилось, що Енн замість ваніліну поклала у пиріг заспокійливі краплі. Та в цьому була й вина Марілли, бо це вона минулого тижня розбила пляшечку з ліками й перелила те, що залишилося, у порожню пляшечку з-під ваніліну. Енн заридала і кинулась у свої кімнату. До дівчинки піднялася пані Аллан, і Енн дозволила їй втішити себе й відвести вниз. Заспокійливого пирога ніхто більше й словом не згадав.

Розділ 22

ЕНН ДІСТАЄ ЗАПРОШЕННЯ НА ЧАЙ

Енн отримала запрошення на чай до пастора і дуже хвилювалася. Вона хотіла справити гарне враження на пастора і пані Аллан. Дівчинка боялася зробити якусь дурницю.

Гостина минула без будь-яких серйозних порушень "етикету", позаяк додому надвечір Енн повернулася щаслива. Дівчинка розповіла про свої враження Маріллі і Метью. Енн вирішила бути дружиною пастора, як виросте; дізналася, що пані Аллан теж нічогосінько не тямала в геометрії; а дорогою додому дізналася, що в школі буде

нова молода вчителька, яку звуть панна Мюріель Стейсі.

Розділ 23

ЕНН СТРАЖДАЄ, ЗАХИЩАЮЧИ ВЛАСНУ ЧЕСТЬ

Утім, зустрічі з новою вчителькою Енн мусила чекати довше, ніж два тижні. За тиждень після чаювання в пастора Діана Баррі влаштувала вечірку. Кілька дівчат з класу гарно бавились, і ніякого лиха не сталося аж доти, коли після чаю вони умостилися на траві в саду Баррі. Дівчата почали грати у "виклики". Тоді серед ейвовнлійських дітлахів це була справжня пошесть – кидати одне одному виклики.

Спершу Рубі Джилліс дістала виклик від Керрі Слоун: долізити до певної гілки на старій велетенській вербі. Рубі спритно долізла, втерши носа Керрі. Потім Джозі Пай кинула виклик Джейн Ендрюс: проскакати довкруг саду на одній нозі. Джейн мусила визнати свою поразку. Оскільки ж Джозі Пай тріумфувала далеко відвертіше, ніж це дозволяли правила доброго тону, Енн Ширлі кинула виклик їй – пройти парканом, який огороджував сад зі східного боку. Парканом Баррі Джозі пройшлася легко й безтурботно. Енн заявила, що нема чим пишатися, бо вона знала одну дівчинку, яка могла пройти по гребеню даху. І тоді Джозі кинула виклик Енн, щоб та пройшла по гребеню.

Енн пополотніла, проте виходу не було. Вона рушила до будинку, з того боку, де стояла драбина, зіперта на кухонний дах. Діана просила зупинитися, але Енн хотіла захистити свою честь.

Вона видерлася на тонкий непевний гребінь, помалу випросталася й пішла, тільки тепер невиразно усвідомивши, на якій загрозливій висоті перебуває. На кілька кроків вона таки спромоглася, перш ніж сталася біда. Енн згубила рівновагу, похитнулася і впала, зісковзнувши дахом і ламаючи міцно переплетені лози винограду, що ріс попід ним. На щастя, вона звалилася з боку, де понад ґанком дах схилявся до землі так низько, що падіння звідти було набагато м'якшим. Енн лежала на землі, непорушна й бліда, серед потрощених виноградних лоз.

Надвір вибігла пані Баррі. При появі її Енн спробувала підвестися, але знову впала, різко скрикнувши від болю. Дівчинка крикнула, що в неї болить гомілка...

Марілла збирала яблука в саду, коли побачила пана Баррі, який ніс Енн. Метью поспіхом викликали з поля й негайно відправили по лікаря, який констатував, що гомілка зламана.

Енн дуже страждала, що не зможе піти до школи і побачити нову вчительку. Але дівчинку часто провідували, тож вона не сумувала. До неї приходив пан директор Белл, пані Аллан, навіть Джозі Пай. Ну а Діана приходила кожного дня. Вона розповіла, що вчителька молода, гарна і добра.

Розділ 24

ПАННА СТЕЙСІ ТА ЇЇ УЧНІ ГОТУЮТЬ КОНЦЕРТ

У жовтні Енн повернулася до школи. Нова вчителька стала їй справжнім добрим другом. Панна Стейсі була милою й дуже гарною молодою. Енн розквітала під таким добродійним впливом і приносила додому, захопленому Метью та критичній Маріллі,

палкі звіти про всі шкільні справи й плани.

Енн тепер краще розуміла геометрію, але найбільше любила писати твори. У листопаді вчителька запропонувала школярам підготувати концерт, щоб показати його на Святвечір зі шляхетною метою придбати для школи прапор. На це учні пристали із захватом, і підготовка розпочалася. Енн Ширлі хвилювалася і всією душею й серцем віддалася новій справі, стримувана лише відвертим осудом Марілли, яка вважала все це великою нісенітницею. Метью ж вважав, що ідея з концертом дуже гарна, і Енн свою роль дуже гарно зіграє. Це були двоє найкращих друзів.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розділ 25

МЕТЬЮ НАПОЛЯГАЄ НА ПИШНИХ РУКАВАХ

Одного грудневого надвечір'я Метью зайшовши до кухні і скидав чоботи. Енн з однокласницями в їдальні саме розучувала "Королеву фей". Аж ось дівчата, сміючись і весело перемовляючись, проминули передпокій і зграйкою вскочили на кухню. Вони не помітили Метью, котрий боязко сховався в тіні за ящиком. Дівчата уже збиралися йти, Енн стояла поміж них, і раптом Метью помітив, що щось відрізняє її від подруг.

Цим питанням Метью переймався ще довгенько і нарешті зрозумів, що Марілла шие Енн однакові прості темні сукні, тобто одягає її похмуро й негарно.

Метью вирішив подарувати Енн гарну сукню. До Різдва лишалося два тижні. Гарненька нова сукня була би чудовим подарунком. Наступного ж вечора Метью вирушив до Кармоді по сукню, рішуче настроєний якнайшвидше із цим упоратися. Утім, він відчував, що легко владнати справу не вийде.

Після довгих вагань Метью вирішив їхати до крамниці не до Вільяма Блера, а до Семюеля Ловсона. Хоч насправді Катберти завжди й усе купували у Вільяма Блера. Але у Вільяма Блера покупців частенько обслуговували дві його дочки – і Метью вони добряче лякали. Але й у Ловсона в крамниці продавала якась панна. Метью налякався її і, замість тканини для сукні, купив граблі і цукор.

Добряче обміркувавши своє становище, він усе ж вирішив, що допомогти тут може тільки жінка. Маріллу просити не випадало. Лишалася пані Лінд: він і пішов; добра жінка миттю зняла тягар із пліч бідолашного страдника, бо бачила, що Марілла шие негарні сукні. "Я пошию за найновішою модою", – сказала пані Лінд.

Упродовж наступних двох тижнів Марілла бачила, що брат її має щось на думці, але що – так і не здогадалася аж до Святвечора, коли пані Лінд принесла готову сукню.

Різдвяного ранку Енн отримала від Метью сукню і була дуже щаслива. О, яка вона була розкішна, а найголовніше – рукави були з буфами. Згодом прибігла Діана, щоб привітати усіх з Різдвом, і принесла для Енн туфлі, які для неї передала тітка Джозефіна. Елегантні туфельки були розшиті намистинами, атласними бантиками та блискучими пряжками.

Ввечері відбувся концерт й мав гучний успіх. Усі виступали прегарно, та

абсолютною зіркою була Енн. А Діана розповіла подрузі, що коли Енн йшла зі сцени після діалогу фей, то з її кіс впала трояндочка, а Гілберт підняв її й поклав собі в нагрудну кишеню. Енн сказала, що їй це байдуже.

Того вечора Метью й Марілла, котрі вперше за двадцять років були на концерті, ще довго сиділи біля каміна в кухні. Метью сказав, що після школи Енн потрібно відправити кудись вчитися, бо вона дуже здібна. Марілла сказала, що найкраще буде відправити її до Королівської вчительської семінарії.

Розділ 26

СТВОРЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО КЛУБУ

Концерт не минув безслідно. Рубі Джилліс та Емма Вайт, що посварилися за місця на сцені, більше не сиділи в класі разом. Джозі Пай та Джулія Белл зо три місяці "не розмовляли", бо Джозі сказала Бессі Райт, що Джулія, уклонившись перед виступом, нагадала їй курку, яка дзьобає свій харч, – а Бессі переказала Джулії. Ніхто зі Слоунів не бажав знатися з Беллами, бо Слоуни, на думку Беллів, мали забагато номерів у програмі, та ще й відповіли їм на те, мовляв, Белли як слід не впоралися навіть із тим дріб'язком, що їм доручили. І насамкінець, Чарлі Слоун побився з Муді-Спурдженем Макферсоном, бо Муді-Спурджен сказав, що Енн Ширлі кирпу гне після своїх віршів, і таки дістав прочухана, тож сестра його, Елла-Мей, надумала аж до весни "не розмовляти" з Енн Ширлі.

Проходили тижні, минала зима. Енн виповнилося тринадцять років. Вона старалася бути схожою на пані Аллан, бо вважала її ідеалом.

Якось панна Стейсі дала завдання написати оповідання. У Енн це виходило якнайкраще, то от Діана не могла нічого вигадати. Тоді Енн вирішила, що Діані потрібно розвивати уяву. Отак народився літературний клуб. Попервах склад його обмежувався Енн і Діаною, проте невдовзі до них долучилися Джейн Ендрюс, Рубі Джилліс та ще двійко дівчат, котрі вважали, що їм теж слід розвинути уяву. Хлопці до участі в клубі не допускалися. Дівчатка читали свої оповідання вголос, кожна мала свій псевдонім. Енн була Розамундою Монморансі.

Розділ 27

МАРНІСТЬ І ГОНІТВА ЗА ВІТРОМ

Пізнього квітневого вечора Марілла верталася додому зі зборів Спільноти милосердя. Енн ще досі не було вдома, і Маріллі це не подобалося.

Тим часом надворі стемніло, і вечеря була готова, а й досі ні на містку через струмок, ні на Стежині Закоханих не видно було задиханої Енн, котра мчала б додому з винуватим лицем і щирим каяттям

Та виявилось, що Енн зарилася в подушки у своїй кімнаті, бо її коси були зеленого кольору. Поки Марілли не було вдома, Енн купила у торговця, що приходив по обіді, фарбу, яка мала пофарбувати її руді коси в чорний колір. Марілла наказала вимити голову, та це не допомогло. Безсумнівно, торговець не обдурив її, сказавши, що фарба не змивається

Тяжкі нещастя тривали весь наступний тиждень, упродовж якого Енн нікуди не

виходила з дому й щодня мила голову. Фатальну таємницю було звірено тільки Діані. Врешті Марілла вирішила, що волосся треба обрізати. Вона зробила свою справу дуже ретельно: коси довелося зістригти майже наголо. Результат виявився невтішний, якщо дібрати найм'якшого вислову.

Наступного понеділка стрижена голова Енн справила в школі справжню сенсацію. На щастя, про істинні причини не здогадався ніхто.

Розділ 28

БЕЗТАЛАННА "ЛІЛЕЙНА ДІВА"

Якось Енн, Діана, Рубі Джилліс, Джейн Ендрюс зібралися на березі ставка і вирішили грати в Елейну. Дівчатка вибрали Лілейною Дівою Енн.

Того літа майже весь вільний час Енн і Діана проводили на ставку чи коло нього. Господа Бездіяльності відійшла в минуле.

"Бавитися в Елейну" придумала Енн. Взимку вони вивчали поему Теннісона на уроках і розібрали її по кісточках, аналізуючи кожнісіньке речення. Лілейна Діва, Ланселот, Джіневра та король Артур стали для них живими людьми, а Енн потай сумувала, що народилася не в Камелоті.

Енн, тобто Лілейнадіва, мала лежачи пливти на плоскодонці, а дівчата мали зустріти її біля нижнього мису, де ставок вигинався. Рубі мала бути королем Артуром, Джейн – Джіневрою, а Діана – Ланселотом.

Дівчатка прикрасили Енн старою шаллю, вручили в руки довгий блакитний ірис, бо ж дівчинка мала вдавати покійницю. Човна відіпхнули, Діана, Джейн і Рубі зачекали якусь хвилинку, пересвідчилися, що човен пливе за течією в потрібному напрямі й рвонули до містка – крізь ліс, тоді дорогою й схилом униз.

Спершу з Енн все було добре, та потім вона помітила, що човен протікає. Весла лишилися на помості, тож дівчинка могла втонути. Була лише одна надія на порятунок. Вона мусила підігнати плоскодонку досить близько до однієї з паль, на яких стояв міст, і видертися на неї. На щастя, дівчинці вдалося видертися на паль, та от вилізти нагору вона не могла. Довелося чекати допомоги від людей. Тим часом човен проплив під містком і затонув. Рубі, Джейн і Діана, котрі вже чекали на нижньому мисі й бачили, як він зник просто на їхніх очах, нітрохи не сумнівалися, що й Енн потонула разом з ним.

Енн спостерігала, як вони мчали геть, і чула їхні крики. Невдовзі мав прибути хтось на допомогу, та поки що їй було непереливки. І тоді, коли нестерпно заболіли руки й Енн здалося, що більше вона не витримає ні хвилини, попід містком у човні пана Гармона Ендрюса з'явився Гілберт Блайт! Хлопець врятував Енн, а та пояснила, що вони з дівчатами бавилися в Елейну. Та дівчина вела себе гордо і холодно. На березі хлопець спитав, чому вони не можуть бути друзями, він вибачився, що насміхався з її кіс. Якусь мить Енн вагалася, а потім відповіла, що вони ніколи не будуть друзями. Гілберт стрибнув у свою плоскодонку, побуряковілий від гніву, і сказав, що більше ніколи не проситиме її дружби. Він швидко й демонстративно поплив геть, а Енн охопило дивне відчуття жалю.

На півдорозі Енн зустріла Діану та Джейн, котрі мчали назад до ставка в нестямі,

близькій до справдешнього божевілья. У Садовому Схилі вони нікого не знайшли і в Зелених Дахах теж нікого не було.

Того ж дня в обох домах – Баррі й Катбертів – усі заціпеніли від жаху, почувши про пригоду.

Розділ 29

ЕПОХА В ЖИТТІ ЕНН

Одного Вересневого вечора Діана повідомила Енн, що їх обох запрошено в гості до тітки Джозефіни. Енн відразу уявила, що поїде у новому пальті, шапочці і сукні, бо тепер Марілла шила їй модний одяг, щоб Метью не ходив до пані Лінд з цим проханням.

Марілла погодилася відпустити Енн до міста, і було домовлено, що пан Баррі відвезе дівчат наступного вівторка. Шарлоттаун був за тридцять миль від Ейвонлі, а що пан Баррі хотів того ж таки дня й повернутися, рушати довелося вдосвіта. Проте Енн дуже тішилася й прокинулася у вівторок іще до схід сонця. Дорога була неблизька, та Енн і Діана впивалися кожною хвилиною.

Панна Баррі зустріла своїх гостей, а її розкішний дім справив враження на Енн і Діану. Енн вважала, що тут стільки всього розкішного, що зовсім немає простору для уяви. Тим-то добре, коли ти бідний, що можеш собі уявити цілу купу нового.

Мандрівка до міста для Енн і Діани стала подією, від якої вони ще багато років потому вели відлік часу. Від початку й до кінця то було одне суцільне задоволення. У середу панна Баррі взяла їх на виставку, де вони провели цілий день. Потім вони ходили на іподром дивитися перегони. А ще дивилися, як чоловік літав на повітряній кулі. А другий чоловік продавав пророцтва. У четвер дівчата їздили на прогулянку в парк, а ввечері панна Баррі повела їх на концерт до Музичної академії, де співала славетна примадонна. Та все одно Енн подобалося сільське життя, тож вона раділа, коли поверталася в Зелені Дахи.

Вдома Енн сіла коло вогню між Метью та Маріллою й докладно їм розказала про свою мандрівку.

Розділ 30

У ПІДГОТОВЧОМУ КЛАСІ

Був вечір листопада. Енн сиділа перед каміном, а Марілла дивилася на неї з ніжністю. Потім жінка повела мову про те, що сьогодні приходила панна Стейсі, бо хоче організувати клас із найкращих своїх учнів, які збираються вступати до Королівської вчительської семінарії. Отож вона прийшла спитати їх із Метью, чи згодні вони записати Енн.

Дівчина зраділа такій новині і сказала, що понад усе мріє стати вчителькою. Марілла вважала, що дівчина мусить бути готовою до всього, бо вони з Метью старі, тож Енн краще вивчитися.

Вступні іспити мали відбутися аж за півтора року, тож Енн мала багато часу, щоб підготуватися. Підготовчий клас було організовано у визначений термін. Туди записалися Гілберт Блайт, Енн Ширлі, Рубі Джилліс, Джейн Ендрюс, Чарлі Слоун та

Муді-Спурджен Макферсон. Діани Баррі поміж них не було, бо її батьки не мали наміру відправляти доньку до семінарії. Того дня, коли підготовчий клас уперше лишався в школі на додатковий урок, Енн дивилася, як Діана сама йшла додому.

Після першого заняття Енн розповіла вдома, що Джейн і Рубі хочуть бути лише вчительками, Джозі Пай хвалиться, що вступатиме до семінарії тільки заради освіти, бо їй не треба заробляти собі на прожиття, а Муді-Спурджен хоче бути священиком. Чарлі Слоун мріє буде членом парламенту. Про Гілберта Блайта Енн говорити не хотіла.

Відколи біля ставка вона знехтувала його проханням бути друзями, Гілберт, окрім рішучого протистояння, ніяк не виявляв того, що помічає саму присутність Енн Ширлі. Він розмовляв і жартував з іншими дівчатами, часом проводжав котрусь додому з молитовного зібрання чи дискусійного клубу. Та Енн Ширлі для нього просто не існувало, і невдовзі Енн збагнула, що це страшенно образливо – коли тебе не помічають. Енн усвідомила, що давня образа минулася, вона усе пробачила й забула. Та було вже пізно.

Минула зима і весна. Вчителька й учні однаково зраділи, коли семестр закінчився й перед ними засяяли веселі дні канікул. Вчителька радила своїм учням набратися здоров'я, сили й завзяття для наступного року. Це буде вирішальна битва перед вступними іспитами!

Увечері вдома Енн склала всі підручники до старої скрині на горищі, замкнула її, а ключ кинула в коробку із дрібним непотребом. Дівчина вирішила гарно й весело провести літо, бо це, напевно, останнє літо її дитинства. Пані Лінд якось сказала Маріллі, що Енн росте справжньою красунею і більше не нагадує того жахливого дівчати.

Літом у Метью все частіше боліло серце, Марілла доглядала його, а лікар рекомендував не працювати надто важко, та без роботи він себе не уявляв.

Розділ 31

ТАМ, ДЕ СТРУМОК У РІЧКУ ВПАДАЄ

Енн усією душею тішилася своїм гарним і радісним канікулам. Вони з Діаною вдома не засиджувалися, насолоджуючись усім, що тільки могли запропонувати Стежина Закоханих, Джерело Дріад, Купіль Верболозу та Острів Вікторії. Марілла не заперечувала проти такого майже бездомного способу життя. Лікар зі Спенсервейла, що приїздив тієї ночі, коли в Мінні-Мей був круп. Енн провела найщасливіше літо в житті — вільне, жваве й пустотливе.

Повернувшись до ейвонлійської школи, панна Стейсі застала своїх вихованців готовими з новими силами взятися до роботи. Особливо завзятим був підготовчий клас, перед яким наприкінці року маячила перспектива вступних іспитів.

То була весела, сповнена праці зима, яка проминала щасливо й стрімко. І на дозвіллі Енн не нудьгувала. Дискусійний клуб жив повнокровним життям – там уже було проведено кілька концертів; відбулася одна чи дві вечірки, майже такі самі, як у дорослих; були катання на санях і веселі години на ковзанці.

Непомітно з Енн виросла висока п'ятнадцятилітня дівчина із серйозним поглядом,

замисленим чолом та гордо піднесеною голівкою. Цю дівчину Марілла любила так само, як ту, колишню дитину, а проте їй не давало спокою дивне й тужливе відчуття втрати. Якось, коли Енн не було вдома, Марілла призналася братові, що дуже сумуватиме, коли дівчина поїде вчитися. Метью вважав, що не треба сумувати, бо до Кармоді побудують залізничну гілку, і Енн часто приїжджатиме додому.

Тепер Енн стала набагато стриманіша, вона не говорила так багато, а літературний клуб припинив своє існування.

До вступних іспитів лишалося два місяці. Енн мала міцні знання, та все—таки хвилювалася.

Розділ 32

РЕЗУЛЬТАТИ ІСПИТІВ ОПРИЛЮДНЕНО

Наприкінці червня добіг кінця навчальний рік — а з ним і вчителювання панни Стейсі в ейвонлійській школі. Того дня Енн і Діана верталися додому геть невеселі. Енн говорила, що їй доведеться покинути любу стареньку школу назавжди...

Наступного понеділка Енн поїхала до міста здавати вступні іспити, а в середу Діана, як і було домовлено, чекала на пошті, і ось одержала листа. Енн писала, що сьогодні були деякі іспити, а завтра має бути геометрія.

У призначений час відбувся іспит з геометрії, а за ним усі інші, і в п'ятницю ввечері Енн повернулася додому, втомлена, проте задоволена й щаслива. Діана чекала на неї в Зелених Дахах, і зустрілися вони так, ніби розлука тривала довгі роки. Енн розповідала Діані про всіх інших однокласників, які теж здавали іспити і хвилювалися через результати: Муді-Спурджен думав, що провалив історію, а Чарлі казав, що напевне не склав алгебри. Діана розуміла, що марно питати, як склав Гілберт Блайт, бо Енн досі навіть не дивилася на цього хлопця. Енн знала, що вся ейвонлійська молодь уважно стежить, хто з них буде першим.

Два тижні спливи, і Енн почала й собі проводити цілі дні на пошті в товаристві збентежених Рубі, Джозі та Джейн; щодня тремтливими руками вони розгортали шарлоттаунські газети, де мали бути результати іспитів.

Минуло три тижні, а списку досі не було. Та якось до Енн прибігла Діана, бо її тато щойно привіз нову газету із Брайт Рівер. У списку Енн і Гілберт були першими. Вони мали однакові бали, але прізвище Енн було першим. Виявилося, що Муді-Спурджен, Джейн, Рубі, Чарлі і Джозі Пай теж вступили.

Енн з радістю повідомила новину Метью і Маріллі. Того вечора дівчина показала вдячну й натхненну молитву.

Розділ 33

КОНЦЕРТ У ГОТЕЛІ

Енн збиралася на концерт у вайтсендзькому готелі. Концерт влаштовували пожильці щоб зібрати гроші для лікарні в Шарлоттауні, і участь у ньому брали молоді таланти з усіх поближніх околиць. Енн мала декламувати вірш. Метью був на сьомому небі від радості й гордості за честь, яку здобула його маленька Енн, та й Марілла не пасла задніх, хоч радше б умерла, ніж визнала це, і твердила, що негарно, мовляв, коли

стільки молодих людей вештається по готелях без нагляду дорослих.

Енн і Діана відправились у готель із Джейн Ендрюс та її братом Біллі в їхній чотиримісній бричці; з ними поїхали ще кілька ейвонлійських хлопців і дівчат. Діана того вечора участі в концерті не брала.

Дорогою до готелю прямувало безліч повозів, увесь готель сяяв вогнями знизу догори. Зустріли їх дами з комітету, що влаштовував концерт, одна з яких негайно повела Енн до вбиральні виконавців. Серед високого товариства Енн почувалася невпевнено і думала, що її сукня дуже непомітна і проста. Що важив розочок її перлів поряд із діамантами отієї вродливої дами? І якою вбогою здавалася її єдина трояндочка порівняно з усіма оранжерейними квітами, що ними були прикрашені сукні виконавиць та гостей! Енн хотілося додому, до своєї біленької кімнатки в Зелених Дахах.

Невдовзі, на сцені великого концертного залу в готелі, їй стало геть зле. Якби ж то вона сиділа між публіки, з Діаною та Джейн – вони там собі, напевно, тішаться... Тим часом Енн затисли між собою гладка пані в рожевій шовковій сукні й довготелеса дівуля в білому мереживному платті зі зневажливим поглядом. На лихо для Енн, у готелі саме перебувала професійна декламаторка, що теж зголосилася до участі в концерті.

Оголосили її вихід. Енн так попалотніла, що Джейн і Діана в залі схопили одна одну за руки в співчутливому хвилюванні. Оглянувши зал настрашеними, широко розплющеними очима, вона раптом помітила в дальньому ряду Гілберта Блайта. Енн здалося, що його усмішка переможна та в'длива водночас. Насправді все було геть інакше. Гілберт усміхався, бо йому подобався концерт. Енн глибоко вдихнула й високо піднесла голову; сміливість і рішучість охопили її всю. Енн декламувала так, як ніколи досі. Коли вона вмовкла, публіка щиро й утішено заплескала. Шаріючись від соромливості й задоволення, Енн підійшла до свого місця й зненацька відчула, як гладка пані в шовковій сукні енергійно тисне їй руку. Енн покликали на біс. Дівчина прочитала дотепного невеличкого вірша, який остаточно підкорив публіку. Подальший вечір був суцільним її тріумфом.

Після концерту гладка пані, котра виявилася дружиною якогось американського мільйонера, взяла Енн під своє крило й відрекомендувала всім – і всі були з нею дуже привітні. Професійна декламаторка, пані Еванс, сама підійшла поспілкуватися з нею. Навіть мереживна дівуля спромоглася на пісний комплімент. Вечеряли вони в гарно прибраній великій їдальні. Джейн і Діану теж запросили до столу, позаяк вони приїхали з Енн, а Біллі, на смерть перелякавшись такого високого товариства, чекав на них коло брички. Дорогою додому Енн сказала, що хоче бути сама собою, і їй подобаються не діаманти, а розочок перлів, бо Метью вклав у цей дарунок стільки любові, скільки ніколи не діставала пані в рожевій сукні з усіма своїми коштовностями.

Розділ 34

СЕМІНАРИСТКА

Наступні три тижні в Зелених Дахах були сповнені клопотів: Енн готувалася їхати до вчительської семінарії. Гардероб вона мала тепер елегантний та різноманітний –

завдяки Метью, і цього разу Марілла не заперечувала. Марілла сумувала за маленькою Енн, яка тепер стала уже дівчиною. Енн говорила їй, що завжди любитиме Маріллу, Метью і свої милі Зелені Дахи.

Метью вважав, що не було щасливішої помилки за ту, що її тоді втнула пані Спенсер... якщо то, звісно, була помилка, бо то сам Бог бачив, що їм потрібна була Енн.

Настав день від'їзду Енн до Шарлоттауна. Погожого вересневого ранку вона з Метью рушила в дорогу, розпрощавшись із заплаканою Діаною та Маріллою, котра не зронила ні сльозинки. Утім, щойно Енн поїхала, Діана втерла сльози й гайнула у Вайт Сендз на пікнік біля моря зі своїми кузенами з Кармоді, де пречудово розважилася; Марілла ж люто накинулася на щоденну хатню роботу,

Енн та інші ейвонлійські учні прибули до семінарії саме вчасно, щоб устигнути на лекції. За порадою панни Стейсі Енн мала намір почати одразу із програми другого курсу, так само, як Гілберт. Це означало, що диплом учителя першого ступеня вони одержать за рік, а не за два, якщо успішно складуть іспити. Джейн, Рубі, Чарлі, Джозі та Муді-Спурджен вирішили вдовольнитися дипломом другого ступеня.

Енн жила в пансіоні, де інші дівчата не жили, бо ж усі мали в місті родичів, котрі могли їх прихистити. Панна Джозефіна Баррі залюбки дозволила б Енн пожити в неї, та від Бічвуда до семінарії шлях був неблизький. Отож панна Баррі підшукала добрий пансіон, запевнивши Метью з Маріллою, що то для Енн буде цілком підходяще місце.

Спершу Енн було сумно, але її навідували Джозі Пай, Джейн і Рубі. Джозі розповіла, що семінарія дістала одну стипендію Ейвері. Стипендію Ейвері присуджували за академічні успіхи з англійської мови й літератури, а Енн не сумнівалася, що знання в неї міцні. Дівчина вирішила поборотися за стипендію. А як пишатиметься Метью, коли вона стане бакалавром мистецтв!

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розділ 35

НАВЧАЛЬНИЙ РІК У КОРОЛІВСЬКІЙ ВЧИТЕЛЬСЬКІЙ СЕМІНАРІЇ

А невдовзі де й поділася в Енн зажура й туга – значною мірою завдяки щотижневим поїздкам додому. Щоп'ятниці вечорами ейвонлійські студенти прибували на станцію в Кармоді, куди тим часом уже пролягла нова залізнична гілка. Їх зустрічала Діана та ще кілька хлопців і дівчат, і всі гуртом вони весело чимчикували аж до самісінького Ейвонлі.

Гілберт Блайт майже завжди супроводжував Рубі Джилліс, яка була надзвичайно вродливою дівчиною. Вони не зовсім підходили одне одному: Гілберт був розумним юнаком із власними переконаннями й рішучим бажанням узяти від життя все найкраще й віддати йому найкращу частину себе. Тим часом Рубі Джилліс не розуміла добрячої половини висловлювань Гілберта.

У семінарії Енн мала вдумливих честолюбних друзів. Вона дружила зі Стеллою Мейнард, Прісциллою Грант. Опісля різдвяних канікул ейвонлійці перестали щотижня

їздити додому й ретельно взялися до праці. Золоту медаль мав отримати або Гілберт Блайт, або Енн Ширлі, або Льюїс Вілсон.

Енн багато й ретельно працювала. Її невпинне протиборство з Гілбертом тривало, геть як в ейвонлійській школі. Попри велику кількість уроків, студенти мали змогу й розважитися. Безліч вільних годин Енн провела в Бічвуді, де зазвичай обідала по неділях і супроводжувала до церкви панну Баррі.

Настала весна, та в Шарлоттауні заклопотані студенти могли думати й говорити лише про іспити. Наступного тижня мали бути іспити.

Розділ 36

СЛАВА ТА МРІЇ

Вранці того дня, коли на дошці оголошень у семінарії мали вивісити остаточні результати іспитів, Енн і Джейн удвох чимчикували вулицею. Джейн мала певність, що отримає диплом, а все інше її не турбувало. Далекосяжними пориваннями Джейн не відзначалася. Енн вирішила, що Джейн прочитає результати, а вона почекає її в гардеробі. Та невдовзі виявилось, що потреби в цьому немає. Вони з Енн піднялися сходами до семінарії й застали в холі юрбу хлопців, які гойдали на руках Гілберта й щосили вигукували: "Ура медалістові Блайту!" На мить Енн пронизав кусючий біль поразки й відчаю. Аж раптом Енн оточили дівчата і почали вітати з отриманням стипендії. Звідусіль її поздоровляли, поплескували по плечах і тиснули їй руки.

Наступною грандіозною подією стало вручення дипломів. Метью з Маріллою теж приїхали. А ввечері вони разом з Енн поїхали в Зелені Дахи. Останнього разу Енн була вдома у квітні й не могла чекати більше ані дня. У Зелених Дахах на неї вже чекала Діана. Подруга трохи ревнувала Енн до Стелли Мейнард, але Енн сказала, що Діана для неї найкраща подруга.

Енн розповіла Діані, що у вересні поїде до коледжу в Редмонді, а Джейн і Рубі вчителюватимуть, усі одержали дипломи, навіть Муді-Спурджен та Джозі Пай. Діана ж розповіла, що Гілберт Блайт піде вчителювати. Він мусить. Батько не має грошей, щоб відіслати його до коледжу, отож він повинен сам заробити собі на навчання. Певно, буде тут у школі, якщо панна Еймз вирішить піти. Енн охопив легкий незбагнений подив. Вона надіялася, що Гілберт також поїде до Редмонда. Що ж вона робитиме без їхнього палкого протиборства?

Вдома Енн помітила, що Марілла та Метью постаріли. Марілла розповіла, що у Метью все частіше з'являються проблеми з серцем. Марілла ж жалілася, що її болить голова в області очей, а окуляри не допомагають. До цього всього були ще й проблеми з банком Еббі, де зберігалися усі гроші Катбертів: говорили, що банк дуже ненадійний. Енн переживала і говорила Маріллі, що коли б виявилася хлопцем, то тепер могла б більше їм допомагати. Та Марілла мовила їй: "Як на мене, Енн, ти ліпша за дюжину хлопців".

Розділ 37

ЖНЕЦЬ НА ІМ'Я СМЕРТЬ

Якось Енн зайшла до передпокою з оберемком білих нарцисів і уздріла на порозі

Метью із зіжмаканою газетою в руці й дивно зсудомленим посірілим обличчям. Енн з Маріллою кинулися до Метью. Наймит одразу помчав до лікаря, сповістивши дорогою про нещастя пана та пані Баррі. Пані Лінд, яку він теж застав у Садовому Схилі, прийшла разом з ними. Розпачливо намагалися Енн і Марілла привести Метью до тями. Пані Лінд спробувала намацати пульс і приклала вухо до грудей непритомного. Вона сказала, що Метью мертвий. Незабаром і лікар сказав, що смерть була миттєва і, ймовірно, безболісна, а спричинило її напевне якесь раптове потрясіння. У чому воно полягало, тут-таки й було з'ясовано з газети в руках Метью, яку вранці з пошти привіз Мартін. У ній містилося сповіщення про крах банку Еббі.

Сумна новина швидко облетіла все Ейвонлі, і цілий день друзі й сусіди навідувалися до Зелених Дахів, щоб віддати останню шану померлому й засвідчити повагу живим.

Уперше скромний, несміливий Метью Катберт був у центрі уваги. А довкола нього були квіти... духмяні старомодні квіти, які висадила ще його мати невдовзі по своїм весіллі. Ті квіти Метью завжди невимовно й таємно любив. Їх зібрала Енн і принесла йому.

Енн чомусь не могла плакати, її лише мучив тупий жахливий біль. Уночі вона раptom прокинулася і тоді гірко розридалася. Марілла почула й навшпиньках зайшла до кімнати, щоб її втішити. Жінка говорила, що завжди була суворою з Енн, та насправді дуже любить її, як рідне дитя, і з найпершого дня в Зелених Дахах Енн була їй радістю й утіхою.

Метью Катберта поховали, і життя у Зелених Дахах потекло звичним плином. Енн посадила на могилі Метью трояндовий кущ, який привезла колись давно із Шотландії його мати...

Марілла проконсультувалася з лікарем Спенсером і вирішила їхати до відомого окуліста, бо її турбували головні болі та поганий зір. Жінка повела з Енн розмову про Гілберта і зізналася, що його батько, Джон Блайт, теж був дуже гарний в молодості. Вони з Маріллою були добрими друзями. Люди називали Джона її женихом. Та вони посварилися, Марілла не простила йому, коли він прохав пробачення. А він більше не повернувся. Такі вони, Блайти, усі страшенно горді...

Розділ 38

ПОВОРОТ НА ШЛЯХУ

Наввчтра Марілла поїхала до міста й повернулася аж надвечір. Вона розповіла Енн, що лікар рекомендував їй цілком відмовитися від усякої роботи, що втомлює очі, виписав окуляри, та коли не виконувати рекомендацій, вона може осліпнути за шість місяців. Енн заспокоювала жінку і просила берегти очі, Марілла ж говорила, що не зможе жити, коли не можна буде ні шити, ні читати.

Минуло кілька днів, і Енн дізналася, що Марілла планує продати Зелені Дахи. Дівчина не могла в це повірити, та Марілла пояснювала, що вона тепер нездатна до роботи, всі їхні гроші до останнього цента пропали в тому банку, та ще Метью від минулої осені не повернув кількох боргів. Тож пані Лінд радить продати ферму й піти до когось у прийма. І тут Енн вирішила, що не поїде до коледжу, а залишиться з

Маріллою, тільки щоб вона не продавала ферму. Марілла просила не жертвувати навчанням заради неї, та дівчина не змінила рішення. Вона розповіла, що піде вчителювати: подасть заяву до їхньої школи, хоч навряд чи її візьмуть, бо опікунська рада вже пообіцяла місце Гілбертові Блайту. Але, ймовірно, їй дадуть роботу в школі в Кармоді, та вона житиме вдома і їздитиме до Кармоді й назад.

Коли між ейвонлійців пробігла чутка, що Енн Ширлі має намір не їхати до Редмонда, а лишитися вдома й учителювати, новину цю жваво обговорювали. Здебільшого добрі люди, нічого не знаючи про біду, що спіткала Маріллу, були певні, що то нерозважний учинок. Якось прийшла пані Лінд і розповіла, що опікунська рада вирішила дати місце в школі саме Енн, бо коли Гілберт почув, що вона теж подала заяву, то пішов до них і відкликав своє прохання. А собі вирішив пристати на місце у вайтсендзькій школі. З його боку це дуже шляхетний учинок. Справдешня самопожертва: він-бо муситиме винаймати кімнату у Вайт Сендз, а всі знають, що йому потрібні гроші на навчання в коледжі.

Наступного дня Енн пішла на маленький ейвонлійський цвинтар — покласти свіжих квітів на могилу Метью й полити трояндовий кущ. Там вона затрималася аж до сутінків. Дорогою назад Енн зустріла Гілберта. Він чемно підняв капелюха, та мовчки проминув би її, якби вона сама не зупинилася, простягаючи руку. Енн подякувала йому і сказала, що цінує його доброту.

Гілберт щиро потиснув простягнуту руку і спитав, чи будуть вони тепер друзями та чи пробачила Енн давню кривду. Енн розсміялася, намагаючись марно забрати руку. Вона сказала, що вже давно пробачила і завжди шкодувала, що відмовила йому.

Хлопець провів Енн додому і вони ще пів години простояли біля хвіртки. Того вечора Енн довго сиділа при своїм вікні зі спокійною радістю в серці. Хоч стежина перед нею пролягала тепер вузенька, вона знала, що обабіч неї розкриються квіти тихого щастя. Їй належало пізнати радість невтомної праці, шляхетних прагнень та щирої дружби. Ніхто не забере в неї уяви й не зруйнує чудового світу веселкових мрій. А на шляху завжди є місце для нових поворотів! "Господь на небесах – й у світі мир і спокій", – тихо прошепотіла Енн.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу